

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Regvla. VI. & catholica quidem. Q[ue] poscendo diu quartum uel ponito
sextum. Cum quouis verbo fecus ablatius abesto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

REGVLA, VI. & catholica quidem.

Qꝛ poscendo diu quartum uel ponito sextum.

Cum quouis verbo secus ablatiuus abesto.

Questione de tēpore facta per q̄diu, aut q̄dudū respondebit actiūs uel ablatiuus cū quouis uerbo. Virg. i. ænei. Vna cū gente tot annos Bella gero. Cice. Abiui magnā partē cōsulatus tui. In canonicis epistolis, & nō pluit annos tres & mēses sex. Teren. Annos sexaginta natus es plus eo, ut cōijcio, non quia bene dicit hic plus eo. Virg. Noctes atq; dies patet atri ianua ditis. Stertis noctes & dies. In sacris. Adhuc modicū uobiscū sum, subaudit tēpus, ut hic. Adhuc modis cum lumē in uobis est, id est lumē, christus scilicet est in uobis inter uos modicū, subaudit tēpus actiūs, de ablatiuo studiū Louanij ānis septē. Aliter utpote si nō sit tēpus (ut ita dicā) q̄diu solū respondebit mus p̄ ablatiū. ut ueni hora tertia, nō tertiam. Plī. Omnia plenilunio maria, purgant. In sacris. Media nocte clamor factus est. Hic aliqñ ad dicitur de p̄positio. Hora. Vt iugulēt hoīes surgūt de nocte latrones, ut tēp̄m salues nō exp̄giseris. Liui. li. iij. de punico bello. Cōperūt epulari de die. Cice, p̄ Lucio Murena dixit. Vigilas de nocte. Item accusatiuo tēporis addit aliqñ ad. In epi. Phalaridis. Tu ꝑo ad mltos annos scēliciter uiuas. Itē per Virgī. At pius Aeneas p̄ noctē plurima uoluēs. In Genesi. Per uiginti annos in domo tua seruui. Plini. Per annos decē. Idē. Per longū tēpus. Idē. Homīni nō ante diē septimum letalis inedia durasse, & ultra undecim plærosq; , hoc uix aliē dicere licet, sed per & de credimus uenustius omitti. ut in, quod Suetō. addidit dicēs. Ex eo cōtinuo nata soboles, adeo ī paucis adoleuit diebus, ut nō equipararet modo matricē, uerūtēā obtegeret. Plautus per genitiuū dixit in Milite, qui mille annorū uiuūt ab sæculo ad sæculū, uideēt subaudiri ætate, nisi quis dicat mille debere hic capi, ut sit singulare neutrū. Ablatūs tēporis elegans, q̄ nec q̄diu, nec qñ, sed intra quān tēpus dicit. Oui. Si quoties peccāt hoīes sua fulmina mittat Iuppiter, exiguo tēpore inermis erit, id est intra exiguū tēpus, sic ambiguitas est hic. Ioānes exiguo tēpore erit paup, significat aut nō diu aut intra paucū tēpus, ante paucos dies &c. Cice. Superioribus diebus ueni in cumanū. Idē. qui his paucis diebus pontifex factus est. & iter. Paucis diebus erā domesticos tabellarios missurus. Idē. Triduo aut ad sūmū quatrduo periturū. Salu. Legati triduo nauim cōscendere, nō est accipiēdū (inquit Valla) p̄ supiores dies, & per paucos dies, per triduū & quatrduū, sed intra supiores dies &c. paulos post ait idē Valla. Aliqñ in hmōi genere sermonis omittimus post,

fic. Intra decē dies q̄ uenit cōfeci omne negociū, in paucis diebus q̄
 rhodū appulit uxorē duxit, id est postq̄ uenit, postq̄ appulit &c. q̄
 exēpla apud historicos sunt plurima. Si quærat intra q̄ntū tēpus le-
 gisti Vi gilū, respōde per intra, ut intra horā &c. ne dicas infra pro
 intra. Si quærat quāto tēpore, respōde in ablatiuo triduo &c. Multi
 abutūtur actō & abltō tēporis dicētes. Cōmoda mihi librū tres hor-
 ras uel tribus horis, nō em̄ quis tribus diebus cōmodat, sed pauco
 tempore, ut nō dimidio hore cōmodat in tres horas uel in tres dies.
 Franci. Philel. Ab eo petas mihi ut cōmodet in mensem unū Sextū
 empyricū. Quidā nō indocti ponūt actm̄ significare tēpus cōtinuū,
 ablatiuū sēpius nō cōtinuū. Valla id deridet, q̄a indifferēter autho-
 res locuti sunt in actō & in abltō, & sēpius quidē per actm̄. probāt
 Laurētiani nō significari in actō cōtinuū, quia sic nō adiungeretur
 totū, quia esset nugatio. Nā si cōtinuū est studui annū, supuacaneū
 fuerit inculcare totū, quod tamē sepe cōtingit tam in oratoribus q̄
 poetis. Virgī. Hic iam tercentū totos regnabit annos. Terē. Ibi totū
 desedi diē. desidere est ociose sedere. Lanci. serio argumentatur. Quū
 dixit. Cice. lib. i. offi. Annū audientē Cratippū. hic annū nō potest si-
 gnificare tēpus cōtinuū, quia fieri nō potuit, ut filius Ciceronis con-
 tinuū totū annū audiret Cratippū, siquidē esse bibere atq; dormire
 interim debuit, quiuis mediocri ingenio hoc argumentū facile enor-
 dabit, ideo supsedeo. Badius de iuuetute Gallica & Germanica bñ
 meritus, cui etiā p̄ceptores sat gratiē nunq; poterūt referre, saluat dif-
 ferentiā quā Valla reprobat, quia uix inuenire poteris ubi p̄ actm̄
 nō significet tēpus cōtinuū, p̄ abltm̄ tamen cōtinuū posset significari,
 frequentius tamē significat discōtinuū, ut crastinū diē tecū ero, id est
 cras a te nō recedā, crastino die tecū ero, id est cras quidē, sed nō toto
 diē, certe p̄ actm̄ uenustior est locutio, teste Seruio. Argumētationē
 autē de totū soluit per regulā Alexātri. Quoties dictio ēqualeat dua-
 bus dictiōibus in significādo, si ipsi altera illarū iungit iam capit fo-
 lum pro reliqua, ut declarauit in dictiōe nemo, & postea interim no-
 tauit obiter, & patet in adeo, in sum, exeo, alijsq; multis in quinta re-
 gula accusatiui declaratis. En do exemplū conspicuū, q̄cūq; signifi-
 cat omnis q̄, ut quicūq; uult saluus esse &c. & addit interdū ois etiā
 apud doctissimos, ut an̄ notauimus, & tū significat solū, qui ita etiā
 n̄. Paralipo. Omnia quęcūq; uoluit fecit rex Salomon. In Psal. Omnia
 quęcūq; faciet, p̄sperabunt. Boe. in Categorijs. Q̄n̄ alterū de altero
 p̄dicat, ut de subiecto. quęcūq; de eo quod p̄dicat dicuntur, omnia de
 subiecto dicunt. Cedo. i. do locū. cedo locū. i. do. perhibeo. i. do testi-
 moniū. perhibeo testimonium. i. do. Fœtet. i. male olet. fœtet male. i.

Ioannis Despauterij Niniuite

olet. Pneuma. i. spiritus, ideo sanctum pneuma nō est huius regulę. Sic actūs tēporis cōtinuū significat, si addideris totū, aut similē particulā significat nudū tēpus, uisu cęcus. & si quid tale est non dixero, q̄a hęc regula authoritatis testimoniū semp̄ petit, alioqui uitiōsa fuerit pleonasmī locutio. uersus Alexādrini si quis exigit sunt hi.

Æquiualens geminis harū si iungitur uni
Dicitio pro reliqua tantūmodo debet haberi.

Sic uisu cęcū, uisu dic esse carentem.

Natus sum decem annos, subaudiri uidet̄ p̄positio ante quę turpi ter exprimere, in alijs uerbis nō potest intelligi ea p̄positio, ut scripsi decē annos, p̄ ante decē annos. Lanci. ait de actō & abltō tēporis Si quid differētię est, hoc est q̄ per actm̄ uehēmētioris significātię tēpus significat & diligētię exactissime atq; etiā p̄ductioris morę. Dubitant multi quū interrogant̄ quota hora uenisti domū, an respondere debeāt dimidiā, an dimidiata, ideo opinor me opepreciiū facturum, hanc rem paucis absoluero. Dimidiatū est in duas partes diuisum. dimidiū est dimidiati pars. ubi substātiuū significat totū. desbes dicere dimidiatū, nō dimidiū, ubi substātiuū significat partē. dimidius a. um. locū habet, ut iam dimidiatū librū legi, quē legere insituerā, aut dimidiā libri partē. Expectaui te dimidiatā horā, uel dimidiā horę partem, aut hore dimidiū, author est Varro, teste Gellio lib. Atti. noct. iij. ca. xiiij.

REGVLA VLTIMA.

Quantum sit spaciū quarto uel dicitō sexto.

Ast ubi quid factum sexto tantūmodo prome.

Verbū significans ambulare uel spaciari, aut distare, regit actm̄ uel ablatiuū spaciij aut distatię. Cice. Abessemq; ab amano iter unius diei. Cęsar in Cōnen. Hercinię siluę latitudo nouē dieꝝ iter expedito patet. hic patet regit actm̄, ut in Virgi. Dic quibus in terris, & eris mihi magnus apollo. Tres pateat cęli spaciū nō amplius ulnas. In Politicis Aristotelis, distant ꝑo hęc loca iter semidiei. Martia. Te tamē ut uideā duo milia nō piget ire. Ut te non uideā quattuor ire piget. Quū dicit̄, iui duo milia, subaudit̄ gr̄is passuū, nam romani distinguunt terrā per mille passus. Passus est extēso pedū & cōtinet quinq; pedes (ein schritt) Thessaliē. dicit milia lę. (ein myle) sed in multorū usu est miliare aut miliariū. In Acti. apo. Et exeūtes processerunt uicū unū. Primo Machabe. Persecuti sunt eos uia unius diei, pergere est procedere in quacūq; re. Teren. Si pergis abiero .i. si nō cessas. Persi. Perge tacebo. Spaciū est locus. Spaciari est ire. Spaciōsus. i. am